

A Pécsi Ítéltábla a Herke és Szabó Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Herke Csongor ügyvéd) által képviselt „**I. rendű felperes neve**” (I. rendű felperes címe) I. rendű és az **III. rendű felperes neve „f.a.”** (II.rendű felperes címe) III. rendű felpereseknek - a Halász Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Halász Ferenc ügyvéd fél címe 1) által képviselt **I. rendű alperes neve** (I. rendű alperes címe) I. rendű, a személyesen eljáró **II.rendű alperes neve** (II.rendű alperes címe) II. rendű, **III.rendű alperes neve** (III.rendű alperes címe) III. rendű, **IV.rendű alperes neve** (IV. rendű alperes címe) IV. rendű és a dr. Szabó Tibor ügyvéd (fél címe 3) által képviselt **V.rendű alperes neve** (V.rendű alperes címe) V. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Pécsi Törvényszék 2015. július 16. napján kelt és július 16. napján kiegészített 14.P.20.548/2014/41. számú ítélete ellen a felperesek által 44. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. és III. rendű felpereseket, hogy fizessenek meg egyetemlegesen 15 napon belül az I. rendű alperesnek 1.270.000 (egymillió-kettőszázhetvenezer) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Kötelezi az I. és III. rendű felpereseket, hogy fizessenek meg egyetemlegesen a Magyar Állam javára, az illetékes állami adóhatóság felhívására 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítette, hogy az I. rendű alperes, mint hitelező és az I. rendű felperes, mint adós a közöttük már fennálló tartós kölcsönjogviszony további fenntartása érdekében 2008. szeptember 15. napján **XXXX-000/2008.08.05/1** ügyletszám alatt biztosítéki szerződést kötöttek az I. rendű alperest, mint adóst terhelő korábbi, és bármilyen jövőbeni megkötendő jogviszonyból eredő tartozás biztosítására a III. rendű felperes, a III. rendű alperes

és az V. rendű alperes, mint biztosítékot nyújtó bevonásával. Az I. rendű felperes adós tulajdonát képező v belterület 000/1, 000/12, 000/13, továbbá a III. rendű felperes tulajdonát képező v belterület 000/9, a III. rendű alperes tulajdonát képező v belterület 000/2, az V. rendű alperes tulajdonát képező v belterület 000/8, 000/14 helyrajzi számú ingatlanra 300.000.000 forint erejéig keretbiztosítéki jelzálogjogot alapítottak határozatlan időre a biztosítéki szerződéssel. Az I. rendű felperes és a III. rendű felperes részéről a cégjegyzékbe bejegyzett törvényes képviselő, a jelen per IV. rendű alperese írta alá a szerződést.

2009. augusztus 14-én XX/00/00000000 ügyatszám alatt szintén biztosítéki szerződés jött létre az I. rendű alperes, mint hitelező, valamint a III. rendű felperes és a IV. rendű alperes, mint készfizető kezesek között az I. rendű felperes és az I. rendű alperes között fennálló fenti kölcsön jogviszonyhoz kapcsolódóan. A szerződést a III. rendű felperes képviselőjében a IV. rendű alperes írta alá.

2010. március 26-án XX/00/00/000000 ügyatszám alatt az I. rendű alperes és az I. rendű felperes között folyószámla hitelszerződés jött létre, amelynek keretében az I. rendű alperes 80.000.000 forint hitelkeretet tartott rendelkezésre 2011. március 20-ig az I. rendű felperes részére. E szerződés biztosítékát képezte többek között a 2008. szeptember 15-én kelt keretbiztosítéki jelzálogjog szerződés, valamint a 2010. március 26-án kelt kezességi szerződés is. A kezességi szerződésben az I. rendű felperes tartozásainak megfizetésére a III. rendű felperes és a IV. rendű alperes vállalt készfizető kezességet. A III. rendű felperes törvényes képviselőjében a szerződést a IV. rendű alperes írta alá.

2010. július 15-én YY/00/00000000\$ ügyatszám alatt éven túli futamidejű rulírozó hitelszerződés jött létre az I. rendű alperes, mint hitelező és az I. rendű felperes, mint adós között. Ennek alapján az I. rendű felperest 2010. július 15. napjától 150.000.000 forint kölcsöntartozás és ennek egy havi BUBOR + 3,5 % üzleti kamattartozás terhelte, mely kamatláb változó volt. A szerződés feljogosította az I. rendű felperest, hogy az igénybe vett és már visszafizetett összeget a lejárat időpontjáig ismételten igénybe vegye 2011. szeptember 2-ig.

A rulírozó kölcsönszerződés biztosítékául az I. rendű alperes, mint zálogjogosult, valamint a IV. rendű alperes és II. rendű alperes, mint zálogkötelezettek 2010. július 15. napján keretbiztosítéki jelzálogszerződést kötöttek XXX X-0000/2010.07.13/I szám alatt 210.000.000 forint keretösszeg erejéig az I. rendű felperest már terhelő és a jövőben megkötendő valamennyi fizetési kötelezettség biztosítékául. A szerződéssel a IV. rendű alperes kizárólagos tulajdonát képező ki 0000/17, 0000/15 és a h 000/11 helyrajzi számú ingatlanokat, valamint a IV. rendű alperes és a II. rendű alperes osztatlan közös tulajdonát képező k 0000 helyrajzi szám alatti ingatlanokat terheltek jelzálogjoggal.

2010. július 15. napján YY/00/00000000\$ ügyatszám alatt az I. rendű alperes, mint hitelező, valamint a III. rendű felperes és a IV. rendű alperes, mint készfizető kezesek kezességi szerződést kötöttek ugyancsak biztosítékul a rulírozó

hitelszerződéshez. A készfizető kezesek helytállási kötelezettséget vállaltak az I. rendű felperes tartozásaiért. A szerződést a III. rendű felperes törvényes képviselőjeként a IV. rendű alperes írta alá.

A felperesek módosított kereseti kérelmükben annak megállapítását kérték, hogy:

- a 2008. szeptember 15-én létrejött keretbiztosítéki jelzálogszerződés elsődlegesen a III. rendű felperes által nyújtott biztosíték vonatkozásában részlegesen érvénytelen a 2013. évi V. tv. 6:13. §-a szerint, arra tekintettel, hogy a szerződéskötésben részes I. rendű és III. rendű felperesnek, akik ellentétes pozícióban vannak, ugyanaz a törvényes képviselője,
- a 2009. augusztus 14-én megkötött készfizető kezességi szerződés semmis az 1959. évi IV. tv. 221. §-ának (3) bekezdésére hivatkozva, másodlagosan a 2013. évi V. tv. 6:13. §-ára utalva érvénytelen, mert azt a III. rendű felperes megtámadta,
- a 2010. július 15-én kötött készfizető kezességi szerződés semmis elsődlegesen, másodlagosan azt a III. rendű felperes megtámadta ugyanezen okból,
- a 2010. július 15-én létrejött keretbiztosítéki jelzálogszerződés érvénytelen, mert a IV. rendű alperes vállalt zálogkötelezettséget az I. rendű felperes adós tartozásaiért, aki a kölcsönszerződés megkötésekor a kölcsönt felvevő I. rendű felperes törvényes képviselőjeként járt el.

Kérték továbbá a földhivatalok megkeresését a zálogjogok törlése érdekében.

Az I. és V. rendű alperes a kereset elutasítását kérte.

A II-III-IV. rendű alperesek érdemi ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Kötelezte az I. rendű felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 1.270.000 forint perköltséget, míg kötelezte a III. rendű felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 1.905.000 forint, az V. rendű alperesnek pedig 1.270.000 forint perköltséget. Továbbá kötelezte az I. rendű felperest 435.000 forint, míg a III. rendű felperest 1.065.000 forint eljárási illeték megfizetésére a Magyar Állam javára.

A törvényszék ítéletének jogi indokolásában kifejtette, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatályba lépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezéseket tartalmazó 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptk.) 51. §-ának (1) bekezdése szerint a Ptk. hatályba lépése előtt tett jognyilatkozatokra is a 2013. évi Ptk. 6:13. § (1) és (2) bekezdését kell alkalmazni, ha a képviselő és a képviselt között érdekellentét van. Az 1959. évi Ptk. 221. §-ának (3) bekezdése tiltotta, hogy a képviselő eljárjon, ha az általa képviselt személy ő maga, vagy olyan személy, akit ugyancsak ő képvisel. A 2013. évi Ptk. 6:13. §-ának (1) bekezdése azonban a képviselt érdekeinek védelmét kevésbé szigorú módon, a megtámadás jogával biztosítja. Ebből következően a képviselő érdekellentét esetében is eljárhat, a képviselt személy azonban a számára sérelmes képviselői jognyilatkozatot megtámadhatja. A 2013. évi Ptk. hatályba lépése előtt tett jognyilatkozatok megtámadási határideje az új Ptk. hatályba lépésekor kezdődik.

Ezen érvek alapján a törvényszék nem találta teljesíthetőnek az I. rendű felperes keresetét a 2010. július hó 15-én kelt keretbiztosítéki jelzálog-szerződéssel összefüggésben, mivel ebben a körben az I. rendű felperes kizárólag az 1959. évi Ptk. 221. §-ának (3) bekezdésére alapította keresetét.

A 2008. szeptember 15-én kötött biztosítéki szerződés, a 2009. augusztus 14-én kelt készfizető kezességi szerződés, valamint a 2010. július hó 15-én létrejött készfizető kezességi szerződések kapcsán a törvényszék arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kötelezettek között érdekellentét nem áll fenn: sem az I. rendű felperes és III. rendű felperes, sem a III. rendű felperes és IV. rendű alperes között nincs érdekellentét. Érdekellentét hiányában pedig a jognyilatkozat nem támadható meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az I. és III. rendű felperesek nyújtottak be fellebbezést, amelyben az ítélet megváltoztatását és a kereseti kérelemnek történő helyt adást kérték. Másodlagosan kérték az ítéletet hatályon kívül helyezni.

Kiemelték, hogy a 2008. szeptember 15-i keretbiztosítéki jelzálogszerződés vonatkozásában érdekellentét az, hogy az adós és a zálogkötelezett ellentétesen érdekelt felek: mindkettőjüknek az az érdeke, hogy a másik fél fizessen. Ezen a tényen a tulajdonosi összefonódások sem változtatnak, és a jogszabály sem tesz ilyen különbséget.

A 2009. augusztus 14-én és 2010. július 15. napján megkötött készfizető kezesi szerződések kötelezettjei ellentétesen érdekeltek egymással, mindkettőjüknek az az érdeke, hogy a másik kötelezettől kerüljön behajtásra az adós tartozása. Mivel IV. rendű alperes magánszemélyként a teljes vagyonával felel, ez a tény önmagában nyomos érdekellentétet jelent véleményük szerint.

A készfizető kezességvállalási szerződések és a 2010. július 15. napján kelt keretbiztosítéki jelzálogszerződések a régi Ptk. hatálya alatt semmisnek, így létre nem jönnek minősülnek. A létre nem jött szerződéseket létezőnek és érvényesnek nem lehet elfogadni, akkor sem, ha a Ptké. rendelkezéseinek ez esetlegesen meg is felel.

Hangsúlyozták, hogy a Ptké. 51. §-ának (1) bekezdése sérti a szerződéses szabadság elvét, és ebben a bíróságok nem lehetnek partnerek. Az 1959. évi Ptk. 221. §-ának (3) bekezdésében írtak ellenére, azt megkerülve teszi érvényessé a Ptké. a szerződéseket. Ez pedig a visszamenőleges jogalkalmazás tilalmába ütközik, és a hatályba lépését megelőző időben keletkezett események jogi megítélését változtatja meg.

Állították, hogy mind a régi, mind az új Ptk. szerint érdekellentét áll fenn, ha két érdekelt felet ugyanaz a személy képviseli. Ameddig a gazdasági társaságok legfőbb szervei az ügyletet jóvá nem hagyják, a szerződés az álképviselő miatt érvényesen nem jöhet létre. Taggyűlési jóváhagyás nem történt, ezt az elsőfokú bíróság nem is vizsgálta, így a 2008. szeptember 15. napján kelt keretbiztosítéki jelzálogszerződés a III. rendű felperesre nézve érvénytelen.

A 2009. augusztus 14. és 2010. július 15. napján kelt készfizető kezességi szerződések kapcsán az adós és a készfizető kezes között áll fenn érdekellentét. Ebben az esetben is azonos a törvényes képviselő személye, és itt sem hagyta jóvá

a készfizető kezesi szerződéseket a III. rendű felperes taggyűlése, ezért a szerződések a III. rendű felperesre nézve érvénytelenek. Téves az elsőfokú bíróság megállapítása arra vonatkozóan, hogy a III. rendű felperes nyilvánvalóan hozzájárult a 2008. szeptember 15. napján kelt keretbiztosítéki szerződéshez. A III. rendű felperes nem járult hozzá az I. rendű felperes hitelfelvételéhez, erre nézve az I. rendű felperes taggyűlése határozatot nem hozott.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte helyes indokai alapján.

Nyomattékkal hivatkozott arra, hogy IV. rendű alperes az 1959. évi Ptk. 685/B. §-a szerint többségi befolyással rendelkező tulajdonosa a perbeli jogügyletben érintett hitelfelvevő adósnak és a szervezetként működő biztosítéki kötelezettnek is a 2008. szeptember 15-i keretbiztosítéki jelzálogszerződés tekintetében.

A 2010. július 15. napján és a 2009. augusztus 14. napján megkötött kezességvállalási szerződések vonatkozásában az azonos cégcsoportba tartozó társaságok, különösen többségi részesedés esetén, az adós és a biztosítékot nyújtók között nem áll fenn érdekellentét, hiszen a szerződés megkötése nem csupán az adós, hanem a cégcsoport és annak végső tulajdonosainak érdeke is.

Rámutatott arra, hogy felperesek valódi szándéka IV. rendű alperes magánszemély magánvagyonának megóvása.

Kiemelte, hogy a felperesek utóbb már nem is a biztosítéki szerződéseket, hanem a Ptké. 51. §-át támadták, erre azonban a bírósági jogorvoslati út nem a megfelelő eljárás.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásának alapjául szolgáló tényeket helyesen állapította meg, és abból helyes jogszabályok alkalmazásával, helytálló jogi következtetésre jutott. Az érdemi döntése helyes is, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az ítélet tábla a törvényszék ítéletével minden tekintetben egyetértett. Az egyes szerződéseket külön-külön megvizsgálva arra a következtetésre jutott maga is, hogy érdekellentét az adós és a zálogkötelezett, illetőleg a kezesek és a zálogkötelezettek között nem áll fenn. Az ítélet tábla a felperesek logikáját követni nem tudta. A felperesi logika mentén ugyanis az a helyzet állna elő, hogy ha az adós egyben zálogkötelezett is, akkor önmagával kerülne érdekellentétbe, és - ha nem természetes személy kölcsönvevőről van szó - erre hivatkozással megtámadhatná a saját nyilatkozatát, amely nyilvánvalóan nem lehetséges, ez a hitelezési piacot alapjaiban ásná alá.

A felperesek által kifogásolt, az elsőfokú ítélet 5. oldal 2. bekezdésében írt megállapítás logikus következtetés az elsőfokú bíróság részről, de jelentőséggel nem bír a jogvita eldöntése szempontjából. Felperesi igény az elsőfokú eljárásban nem volt arra hivatkozással, hogy a III. rendű felperes nem járult hozzá az I. rendű felperes hitelfelvételéhez, illetve az I. rendű felperes taggyűlése határozatot nem

hozott. A Pp. 247. §-ának (1) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban a keresetet megváltoztatni nem lehet, ezért ezzel az újonnan felhozott körülménnyel az ítéletábra érdemben nem foglalkozott.

A fellebbezés alaptalan volt, amelynek jogkövetkezményeit a fellebbező felperesek kötelesek viselni a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint. Azaz az I. és III. rendű felperes köteles megfizetni az I. rendű alperes másodfokú eljárásban felmerült perkötségét, amelyet az ítéletábra a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5) és (6) bekezdése alapján mérlegeléssel 1.270.000 forintban állapított meg - tekintetbe véve azt a körülményt, hogy az I. rendű alperes jogi képviselője a tárgyaláson helyettesítésről gondoskodott, és írásbeli ellenkérelmet előterjesztett, ugyanakkor a magas pertárgyérték ellenére az ügy jogi megítélése egyszerű volt, jogkérdésben kellett dönten.

A fellebbező felperesek kötelesek továbbá megfizetni külön felhívásra a Magyar Állam javára a feljegyzett 2.050.000 forint fellebbezési illetéket az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése folytán alkalmazandó 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésére tekintettel.

P é c s, 2015. október 22.

. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, dr. Vogycska Petra s.k. előadó bíró, dr. Berki Csilla s.k. bíró